

Stritarju ob sedemdesetletnici

dne 6. marca 1906.

S slovesnim glasom naj zapoje zvon
na slavo Tebi, mojster sivolasi;
Tvoj dan, Tvoj sedemdesetletni praznik,
slavit naj vabi ves slovenski rod!
Sicèr slavimo ponajveč mrličè,
katerih čast ne škóduje živečim;
a danes se veljak proslavlja živ,
zastopnik že odmrlega rodu
duševnih delavcev, visok dovolj,
da dviga se iz polminule dobe
za glavo vsaj nad delavce najmlajše . . .

Za glavo vsaj! Kdor dela pol stoletja,
naposled skloni teme nehote,
ne toliko mordà od težke slave,
ne, od izkušenj bridkih, od ukan —
to starosti je že usoda taka!
Ti ne tako! Ti zreš na mladi rod,
ki rasel je, dorastel poleg Tebe,
življenje gledaš bodro kroginkrog
in če bi hotel, bi lehkó dejal
s ponosom upravičenim: „Učenci
ste moji vsi na desni in na levi
in vse življenje to je moje delo!“

Todà drugače nam zveni Tvoj glas :
 „Rojaki, nič razlike! Vsak pozdravljen
 in dobrodošel, kar se vas je kdaj
 družilo, druží še pod tistim geslom,
 čigàr glasnik sem bil pred leti jaz :
 Svetó služimo domovini sveti!“

In mi se klanjamo! Iskren pozdrav
 pošiljamo učenci v daljo k Tebi,
 ki si prerodil duševno življenje
 po krajinah slovenskih, ne prerodil
 samo, ampak mu vлил ves Svoj značaj
 krepké osebnosti, ki s tenkim čutom
 za vse, kar blago je, lepó in sveto,
 odkazal mer si poeziji naši,
 razvil naš jezik, da ni jezik več
 beraških koč, da jasno kakor zvon
 zveni po hišah tudi nam bogatih! . .

To bil zvonar je od Boga poslan,
 ki pred četrť stoletjem z veščó roko
 ulil je takšen zvon, da glas njegov
 zapel je v mraku kakor zvon jutranji
 in na veselo delo v hram prosvete
 pozival vsakogar, ki čut in misel
 ohranil še umetnosti je naši!
 In danes tudi še zveni tako,
 kakòr je pel pred petindvajset leti!
 Pač vile so nevihte okrog njega
 in često nas je bilo strah, da grom
 ne trešči ga iz jasne visočine;
 a strah je bil odveč, bil nepotreben!
 Saj trdno je zgrajen prosvete hram —
 slovenska zemlja vsa mu je podstava!
 Takrát šele, kedàr se zmaje ta,
 takrát šele se zgrudi to svetišče
 in — mi pod njim! . . .

Ne, danes nič tožbá,
 spominov nič na one mračne dni!
 Tvoj zvon je pel vsekđár srebrnočist,
 oznanjal dan, oznanjal nam življenje,
 pel živim, a nikoli ne mrličem!

In čudo glej! Duhá svetišče naše
 je polno dan na dan, in ko upehan
 umakne se iz njega kdo, že čvrst
 na njega mesto stopi drug! Zgrmeli
 na tla že davno trhli so oltarji,
 kjer marsikdo se je šopiril prej
 z ukradenim sijajem — boj lažém
 in boj nadutemu prvaštvu, boj
 vsakomur, ki drzan zabrani pot
 v deželo nam duhov, v deželo sveto,
 kjer mir in pokoj, sreča je doma!

In on, ki pot je to nastopil prvi,
 Prešeren — kdo glasil je njega čast,
 kdo nam razkril vse tajni njega duše?
 In kdo potem vrstnik je, pevec sam,
 nadaljeval to pot in kdo učil
 in vžigal nas, edino nanj kažoč,
 kdo klical nam: Prešernov duh nas vôdi? —
 To zopet bil si Ti, častiti mož;
 z njegovim Tvoje bo ime slovelo!

Tako stojiš v književnosti slovenski,
 oprt na prejšnjo dobo, in tako
 sedanji dobi tudi sezaš v dlan!
 Glavó ovija zarja Ti večerna,
 oko Ti v zarji gleda mlado jutro;
 ko si telesno star, si dušno mlad,
 ko zreš nazaj, zreš tudi čil naprej,
 in tak si naš in moraš biti naš! —
 To sladka je zavest, da dolgoletno,
 naporno delo za prospeh idej
 svobode, bratoljubja, človečanstva
 rodilo tak je plod. Poglej, Tvoj duh
 prešnil nas je vse, prosvetno delo
 vrši se v Tvojem znamenju, na praznik
 častiti Svoj zreš zbrane vse bojnike
 krog sebe, pesmi Tvojih mili glas
 rodil je pestro, pristno poezijo,
 in zdi se nam, da to samó po sebi
 je tudi poezija Tvojega
 življenja, ki Ti srče duh iz nje

mladostno moč! —

In ko zveni povsod
po naši zemlji klic: Naprej, naprej!
sam gledaš mladega se med mladino:
„Tovariši vi mladi, ves sem vaš
in moja duša se preлива v vašo!“
O blagor mu, kdor reči sme tako,
ko se k večeru mu nagiblje dan,
nagiblje pač, a vendar ni večera
in tudi ne pošastnih senc; le jasna
in mirna zarja mu vesoljni svet
obliva z mehko in sanjavo lučjo!
Minile so strasti, minila bol,
ki je nekoč izvila prsim vzdih,
da človek rojen je samo v nesrečo
in da je zemlja vsa le solz dolina . . .

Večer je dan in starost je mladost!
To čudo gledamo pri Tebi. Glej,
zato si naš, zato ostaneš naš!
In kadar Ti napoči dan, ki dušo
Ti loči od telesa, Stvarnik Tvoj
Te vendarle pozove v drugi svet
spomladi, ne pa v žalostni jeseni!
Tedaj porečemo iz dna srcá:
Ti miren bodi, storil si zadosti!
A danes nam je še drugačen klic,
življenja klic, in ta zveni glasan
v daljino k Tebi kakor glas zvoná,
kličeč živeče in budeč veselje,
edini klic: Ti naš, mi Tvoji! — Slava!

A. Funtek.

